

**UCHWAŁA NR LIX/391/2022
RADY GMINY LIPIE**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119)

**Rada Gminy Lipie
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 w brzmieniu określonym w załącznikach Nr 1 i Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 roku.

Przewodniczący Rady
Gminy Lipie

Zbigniew Bystrzykowski

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 oraz Przeciwdziałania Narkomanii
 z określeniem kosztów ich realizacji na 2023 rok**

Lp.	GLÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA	FORMY REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR	KOSZTY w zł	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii. Cel: Zmniejszenie degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.	1.Działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego i psychologicznego dla osób uzależnionych i współuzależnionych, (alkohol, narkomania) i osób doświadczających przemocy w rodzinie w „Punkcie wspierania rodziny gminy Lipie”	cały rok	Przewodniczący GKRPA	42300,00	
		2.Praca GKRPA a)Nadzór nad realizacją Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	na bieżąco	Wójt Gminy Przewodniczący GKRPA		
		b)Przyjmowanie wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe.	na bieżąco	Przewodniczący /Sekretarz GKRPA		
		c) Kompleksowe opracowanie dokumentacji pacjenta do przeprowadzenie badań przez lekarza biegłego w przedmiocie uzależnienia i opinia psychologiczna	zależnie od potrzeb 12x400	Przewodniczący /Sekretarz GKRPA	5800,00	

		koszty badania lekarzy biegłych koszty postępowania sądowego.	10x100			
		d) Kompleksowe opracowanie dokumentacji pacjenta przy kierowaniu wniosku do Sądu Rejonowego celem skierowania osoby uzależnionej od alkoholu na leczenie stacjonarne lub niestacjonarne odwykowe.	zależnie od potrzeb	Przewodniczący /Sekretarz GKRPA		
		e) Nawiązanie bezpośredniej współpracy z Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu w Parzymiechach, Poradnią Odwykową w Kłobucku i Częstochowie celem leczenia osób z problemem alkoholowym z terenu gminy.	zależnie od potrzeb	Przewodniczący GKRPA		
		f) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, i narkotyków w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	zależnie od potrzeb	Wójt Gminy	800,00	
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Udzielanie informacji dotyczących choroby alkoholowej, możliwości leczenia oraz form przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	na bieżąco	Przewodniczący GKRPA		

	Cel: Łagodzenie dolegliwości i rozkładu życia rodzinnego spowodowanych nadużywaniem alkoholu przez członka rodziny.	2.Działalność GKRPA i wydatki z tym związane - zasady wynagradzania GKRPA: a) ryczałt miesięczny Przewodniczącego GKRPA za udział w komisji oraz koordynację działalności statutowej - 600,00zł brutto, b) ryczałt miesięczny sekretarza GKRPA za udział i obsługę posiedzeń komisji 450,00 zł brutto, c) ryczałt członków GKRPA za udział w posiedzeniach komisji 300,00 zł brutto. Podstawą naliczania wynagrodzenia członków komisji jest imienna lista obecności z posiedzenia komisji.	10 razy w roku	Wójt Gminy	7200,00	
		3.Prowadzenie badań środowisk lokalnych, celem ustalenia diagnozy stanu problemów i zasobów alkoholowych.	cały rok	Wójt Gminy		
		4.Współpraca z GOPS celem udzielenia pomocy rodzinom z problemem alkoholowym.	na bieżąco	Przewodniczący GKRPA		
		5.Współpraca Policji w zakresie procedury interwencji wobec przemocy domowej.	na bieżąco	GKRPA		
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie	1.Współpraca z Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Kłobucku.		GKRPA, uprawnione osoby i instytucje.		
		2.Pomoc rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub przemocy domowej -dożywianie dzieci z w/w rodzin w szkole.	na bieżąco	GKRPA, GOPS nauczyciele oraz uprawnione osoby i instytucje	500,00	
		3. Prowadzenie programów profilaktycznych, edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (alkohol, narkotyki, dopalacze),propagowanie zdrowego i	na bieżąco	Dyrektorzy i nauczyciele szkół z terenu gminy, uprawnione osoby ,		

	pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	aktywnego trybu życia w ramach sportu szkolnego i innych zajęć sportowych, jako zajęć profilaktycznych.		instytucje.		
		4.Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców gminy na temat alkoholu, narkotyków, dopalaczy, wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych i przemocą poprzez zakup materiałów edukacyjnych, ulotek, plakatów.	na bieżąco	GKRPA		
IV	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.					
		1.Obsługa GKRPA, zakup materiałów biurowych, znaczków pocztowych do wysyłania korespondencji służbowej, sprzętu biurowego i artykułów spożywczych.	na bieżąco		1000,00	
V	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze świadka.	1.Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy.	na bieżąco	Wójt Gminy		
		2.W przypadku stwierdzenia sprzedaży alkoholu : - osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwym, - osobom do lat 18, -na kredyt lub pod zastaw, -bezwzględnie wstrzymać zezwolenie i skierować wnioski do Sądu.				
		3.Podejmowanie działań w przypadku handlu alkoholem niewiadomego pochodzenia, reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa.	na bieżąco	GKRPA		

		4.Diagnozowanie i monitorowanie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych w Gminie Lipie.	aa bieżąco	GKRPA		
		5. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.	na bieżąco	GKRPA		
RAZEM						72 000,00

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr LIX/391/2022
Rady Gminy Lipie
z dnia 29 grudnia 2022 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2023
w Gminie Lipie**

Lipie, grudzień 2022

1. Wstęp

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie a także jest jednym z czynników silnie obniżających stan zdrowotności społeczeństwa. Problemy zdrowotne nie wynikają wyłącznie z uzależnienia od alkoholu, ale powstają także wśród osób nieuzależnionych, które sytuacyjnie lub okresowo nadużywają alkoholu.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art.4¹ ust.1 i 2 w/w ustawy, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

Zgodnie z art.10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. W zakresie narkomanii zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo –rekreacyjnych dla uczniów, a także działań

na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lipie, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie środowiska lokalnego i jego potrzeb.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lipie jest finansowany ze środków pozyskanych przez Gminę z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, uwzględnia zadania przewidziane w Narodowym Programie Zdrowia.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipiu, wykonuje m.in. pracę socjalną z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc, motywuje do podjęcia leczenia, udziela pomocy materialnej, psychologiczno-terapeutycznej.
- 2) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, wdraża systemowe rozwiązania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integruje i koordynuje działania podmiotów oraz specjalistów w tym zakresie, prowadzi działania interwencyjne w ramach procedury „Niebieska Karta”
- 3) NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach, pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych, a także dla członków ich rodzin, a także dorosłych osób uzależnionych od alkoholu.
- 4) Samorząd gminny, zajmuje się wytyczaniem kierunków i priorytetów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie.
- 5) Komisariat Policji w Krzepicach, kontroluje m.in. placówki prowadzące obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców,

interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego i przemocy w rodzinie, prowadzi akcje edukacyjne i profilaktyczne.

6) Placówki Oświaty,

realizują w ramach profilaktyki programy w formie zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

7) Placówki Służby Zdrowia,

świadczą pomoc medyczną osobom i ich rodzinom mającym wszelakie problemy związane z uzależnieniami.

8) Organizacje i stowarzyszenia pozarządowe działające na terenie gminy Lipie,

posiadają w celach statutowych zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz promocji i ochrony zdrowia.

9) Sąd Rejonowy,

orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, prowadzi postępowania karne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Podstawy prawne programu

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

1. Diagnoza Problemów uzależnień

Uzależnienia są reakcją na określone emocje, zazwyczaj zbyt trudne do swobodnego przeżywania i wyrażania.

Osoba uzależniona zwykle zaprzecza problemowi, a przyczyny nałogu poszukuje w świecie zewnętrznym. Nie sposób mówić prawdę innym, gdy nie mówi się jej samemu sobie. Nałóg przykrywa bolesne emocje i wewnętrzną pustkę, zwalnia od konfrontacji z życiem. Zrozumienie tego jest podstawą skutecznej terapii.

Alkohol, morfina, amfetamina, kawa czy papierosy są odpowiedzią na doznanie pustki, niskie poczucie własnej wartości, które zachęca do tego, by znaleźć uznanie w grupie rówieśniczej albo zawodowej. Zdarza się też tak, że brak świadomości zagrożenia pozbawia człowieka wybrania odpowiedniej drogi życiowej. Jeśli wszyscy piją, dlaczego i ja mam nie spróbować? Takie zwykle są początki uzależnienia, które obiecuje wyzwolenie, ale w praktyce zawsze ogranicza naszą wolność.

Uzależnienie to stan, w którym funkcjonowanie danej osoby jest zależne, ale też kontrolowane przez pozyskiwanie substancji, jej używanie i dochodzenie do siebie po użyciu owej substancji. Uzależnienie może również dotyczyć zachowań, a nie tylko substancji i wtedy mamy do czynienia z uzależnieniem behawioralnym. Hazard, pracoholizm, zakupoholizm, kompulsywne objadanie się – zaliczają się właśnie do tej grupy, do której można też dodać uzależnienie od pornografii, komputera, internetu i telefonu komórkowego.

W przypadku uzależnienia fizycznego mechanizm leczenia jest dosyć prosty – po odstawieniu przyjmowanej substancji i odtruciu organizmu problem znika. – Jednak nie znika kwestia uzależnienia psychicznego, które stanowi istotę problemu.

W obecnych czasach rozpowszechnione jest uzależnienie od lęku, które często wywołuje inne uzależnienia, nałogi czy natręctwa. Lęk od wczesnego dzieciństwa, dyscyplinuje i wywołuje poczucie winy. Emocja, która pierwotnie miała ostrzegać przed niebezpieczeństwem, nieprzebiegnie je wzmacnia. Gdy poziom lęku staje się zbyt wysoki, z pomocą przychodzi nie tylko przemysł farmaceutyczny i szereg leków na uspokojenie, ale również galerie handlowe – wydawanie pieniędzy może na chwilę przywrócić poczucie kontroli. Do tego dochodzi kult jedzenia i określonej figury oraz szeroko rozbudowywany przemysł rozrywkowy. Powstaje absurdalna sytuacja, w której zarządzający owym przemysłem, oferujący leki nowej generacji na sen i lęki, oraz ci zachęcający do zmiany garderoby, zawartości talerza i określonych produktów – chcą, byśmy byli uzależnieni nie tylko od określonych rzeczy i substancji, ale również od ich głosów, które nazywają eksperckimi. Wszystko po to, by odrzucić prostą i logiczną myśl, że przecież nie ma dla ciebie lepszego eksperta od ciebie samego.

Terapia uzależnień jest długotrwała i trudna. Opiera się na ogromnie zróżnicowanych oddziaływaniach, takich jak: reprogramming (szkolenia z zakresu nowych, zdrowych zachowań i postaw), psychoterapia (indywidualna i grupowa), treningi interpersonalne, komunikacyjne, umiejętności budowania relacji, wyrażania emocji, warsztaty ekonomiczne czy terapia skoncentrowana na rozwiązaniach. Czasami częścią terapii uzależnień jest farmakologia, zwłaszcza podczas epizodów depresyjnych – jednak za każdym razem leki pełnią funkcję pomocniczą.

Cały proces zazwyczaj trwa od półtora roku do dwóch lat – jeśli ma dojść do realnej i trwałej zmiany. Zdarzają się oczywiście i takie przypadki, że osoba uzależniona uporała się z nałogiem sama, takie, w których wystarczyła sześciotygodniowa terapia w ośrodku, ale również takie, w których po dwudziestu latach uzależnienia i spędzenia kolejnych lat na terapiach i treningach – nie widać efektów.

O skuteczności w leczeniu uzależnień decyduje motywacja. Często zgłaszają się ludzie z powodu lęku przed utratą określonej rzeczy, posady w pracy, ukochanej osoby grożącej rozwodem. Zdarza się, że nie jest to wystarczający impuls do trwałej zmiany, czasami chodzi wyłącznie o utrzymanie obecnego stanu rzeczy. Tacy uzależnieni mogą nawet chodzić na terapię, odpowiadać na pytania, spełniać formalne wymagania leczenia, ale wewnątrz siebie pozostają bierni i gotowi w każdej chwili wrócić do substancji lub nawyku, od którego są

uzależnieni. Leczenie się z uzależnienia nie ma bowiem na celu powrotu do stanu sprzed, tylko postawienie na głowie całego dotychczasowego funkcjonowania. A to wymagający czasu, uwagi i szczerości proces. Męczący i często, bolesny.

Osoby uzależnione zamiast wnikliwej pracy nad sobą czasami chciałyby dostać gotową receptę, szybki przepis prowadzący do uratowania rozpadającego się życia, a najlepiej przyzwolenie na okazjonalne spożywanie zakazanych substancji lub powtarzanie szkodliwych zachowań.

W terapii uzależnień powtarzalny jest również mechanizm spirali kłamstw. Osoba uzależniona często oszukuje samą siebie i zaprzecza problemowi. W pewnym momencie zaczyna oszukiwać znajomych, rodzinę i najbliższych. Gdyby osoba uzależniona się nie oszukiwała, musiałaby stale żyć w dysonansie poznawczym, tzn. wiedząc, jak bardzo szkodzi sobie i innym, nadal robiłaby to, co dotąd. A to psychicznie byłoby nie do wytrzymania. Nie na darmo w toku ewolucji wykształciliśmy mechanizmy obronne, takie jak racjonalizowanie, wypieranie i zaprzeczenia rzeczywistości, które pozwalają nam na destrukcyjne zachowania.

Jeśli odnajdujemy w sobie objawy uzależnienia, możemy zgłosić się do poradni leczenia uzależnień i poprosić o wizytę – terapia uzależnień jest w Polsce refundowana i nie potrzebujemy na nią skierowania. Jest ono wymagane jedynie przy terapii w ośrodku stacjonarnym – zazwyczaj trwającej minimum 4–6 tygodni. Wtedy może je wystawić lekarz rodzinny lub psychiatra. Taka intensywne praca z uzależnieniem potrafi przynieść zmotywowanym pacjentom olbrzymie korzyści, poza tym pozwala przyjrzeć się swojemu życiu z dystansu, zobaczyć tych, którzy zostali skrzywdzeni, oszukani.

Leczą się ludzie, którzy mają szansę na pozytywny bilans, tzn. są w stanie uświadomić sobie straty, jakie uzależnienie spowodowało w ich życiu, pogodzić się z tym, co bezpowrotnie utracili. Pragną zrobić coś dobrego albo zacząć od nowa bez oszukiwania siebie, że przeszłość nie może się powtórzyć.

Wspieranie osoby uzależnionej oznacza czasami postawienie jej wyraźnych, nieprzekraczalnych granic, a czasami wymaga rozstania – również z szacunku do miłości. Gdy osoba uzależniona płacze, cierpi, dzwoni z prośbą o pieniądze na chleb i obiecuje poprawę – trudno nie ulec, tym bardziej gdy ją kochamy. Jeśli jednak powtarza się to dwudziesty raz, największą pomocą będzie pozwolenie jej na wzięcie odpowiedzialności za swoje zachowanie i niechronienie jej przed konsekwencjami nałogu, czyli zaprzestanie (wspólnie z uzależnioną osobą) ukrywania bałaganu, który wokół siebie robi – zarówno w sensie dosłownym, jak i w przenośni.

Mądre wsparcie polega na pomocy w podjęciu leczenia, zachowaniu abstynencji i wzięciu odpowiedzialności za swoje czyny. W przeciwnym wypadku wspieramy uzależnienie, nie osobę.

Według danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w zeszłym roku na statystycznego Polaka przypadało 9,70 litrów alkoholu (w przeliczeniu na czysty spirytus).

W porównaniu z 2020 r. spożycie zwiększyło się o 0,08 litra. Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) publikuje dane na temat spożycia od 1993 roku. Wynika z nich, że w ostatnich latach jeszcze nigdy spożycie nie było tak duże. Dla porównania w 1993 r. średnie spożycie wynosiło 6,52 litra.

Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), wcielonej od 2022 roku do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, od lat pokazują, że szkodliwa konsumpcja alkoholu dotyczy 18,6 proc. Polaków – 11,3 proc. pije ryzykownie (od 6 do 12 litrów czystego etanolu rocznie), a 7,3 proc. nadużywa alkoholu (ponad 12 litrów etanolu rocznie).

Dane GUS pokazują, że spożycie wyrobów spirytusowych w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosło i wynosi 3,8 litra. Pijemy mniej piwa. Jeszcze w 2018 roku było to 110,5 litra na głowę, w 2019 r. było to 97,1 litrów a w roku 2021 było 92,7 litrów. Źródło: <http://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyk>

Czy w roku 2023 nastąpi kolejny wzrost spożycia alkoholu?

Z badania przeprowadzonego przez prof. Jana Chodkiewicza we współpracy z PARPA, opublikowanego w maju 2021 roku, wynika, że:

1. Ponad połowa badanych w okresie pandemii doświadcza natężonego stresu i pogorszenia stanu zdrowia psychicznego.
2. Około 26% badanych to osoby, których stan zdrowia psychicznego można uznać za zły. Osoby te doświadczają częściej myśli samobójczych i innych objawów depresyjnych, a wielu z nich zwiększyło spożywanie alkoholu w okresie pandemii.
3. Prawie 30% badanych pije ryzykownie alkohol.
4. Wśród osób, które zwiększyły spożycie alkoholu (a więc narażonych na ryzyko pojawienia się problemów związanych z jego używaniem) są osoby pijące intensywniej w okresie przed pandemią i charakteryzujące się gorszym zdrowiem psychicznym. Osoby te nie zauważają możliwych pozytywnych skutków obecnej sytuacji i prawdopodobnie preferowały wcześniej używanie substancji jako sposób radzenia sobie ze stresem.

Kwarantanna to czas kryzysu i trudnych emocji. Alkohol na krótką metę poprawia nastrój i daje nam takie różowe okulary i pozorną odporność na przykre zdarzenia w świecie zewnętrznym czy wewnętrznym. Ale tak naprawdę jest depresantem - pogarsza nastrój.

5. Diagnoza sytuacyjna dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Lipie

W planowaniu i realizacji działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych ważne jest dokładne rozpoznawanie problemów na terenie gminy, zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego uzależnieniem.

Analiza wartości sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2019-2021 w gminie Lipie pokazuje wzrost w zakresie poziomu jego konsumpcji w ostatnim roku. Dotyczy to

w szczególności alkoholu niskoprocentowego oraz piwa (2019 r.-1549584,06 zł, 2020 r. - 1342093,58, 2021 r. – 1562647,51 zł). Wzrosła również wartość sprzedaży alkoholu powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) (2019r.-149873,42 zł, 2020 r. - 131544,28 zł , 2021 r. -201533,26 zł), a także alkoholu powyżej 18% (2019r.-1565348,06 zł, 2020 r. -1509369,17 zł, 2021 r.-1774754,82 zł).

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Lipie

	2019 r.	2020 r.	2021 r.
do 4,5% oraz piwa	1 549584,06 zł	1 342093,58 zł	1 562647,51 zł
powyżej 4,5% do 18%	149873,42 zł	131544,28 zł	201533,26 zł
powyżej 18%	1 565348,06 zł	1 509369,17 zł	1 774754,82 zł
Razem	3 264805,54 zł	2 983007,03 zł	3 538935,59 zł

Liczba mieszkańców w Gminie Lipie na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 6152.

Ewidencja gminy Lipie obejmuje 426 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Na tę liczbę składa się 16 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Rada Gminy Lipie w dniu 6 lipca 2018 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami po zasięgnięciu opinii jednostek pomocniczych gminy podjęła dwie uchwały:

1. Uchwałę Nr XLIVII/ 356/2018 w sprawie określenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Lipie - w uchwale tej dokonano rozbicia na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych. W sumie maksymalną liczbą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży określono na 75 zezwoleń. Maksymalną liczbą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży określono na 9 zezwoleń.
2. Uchwałę Nr XLIVII/ 357/2018 w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Lipie - w uchwale tej wskazano, że „miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 30 mb od: szkół, przedszkoli, placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz obiektów kultu religijnego”. Odległość ta mierzona będzie najkrótszą drogą dojścia ciągiem dróg publicznych od drzwi wejściowych punktu sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych do drzwi wejściowych obiektu chronionego.

Z danych GKRPA w Lipiu.

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi. Większe ryzyko niesie za sobą tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Problem nadużywania alkoholu często wiąże się z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (przemocy fizycznej, psychicznej bądź ekonomicznej).

W roku 2021 w 11 roboczych posiedzeniach GKRPA rozpatrzyła 15 nowych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. W przypadku 4 osób kontynuowano procedurę z 2020 r. Trzydzieści wniosków z opinią GKRPA zostało przekazanych do lekarzy biegłych z zakresu psychiatrii i uzależnienia od alkoholu celem badania i sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. W przypadku 10 osób wraz z wydaną opinią, wnioski przekazano do Sądu Rejonowego w Częstochowie. Dwie osoby podjęły dobrowolnie terapię w Ośrodku Terapii Uzależnień w Parzymiechach i w Poradni Uzależnienia w Kłobucku lub Częstochowie. W przypadku dwóch osób, lekarze biegli wydali opinię, która nie wymagała skierowania wniosku do Sądu.

Wydano 5 postanowienie na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% oraz piwa, powyżej 4,5% do 18% oraz powyżej 18%.

Narzędziem wspierającym działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipiu jest uruchomiony z dniem 1 lipca 2020 roku Gminny Punkt Wsparcia Rodziny przy GKRPA w Lipiu. GPWR oferuje mieszkańcom bezpłatne konsultacje stacjonarne z psychologiem, specjalistą terapii uzależnień oraz psychologiem dziecięcym, a od 14 lipca br. także z radcą prawnym. Od początku roku działa także infolinia psychologiczna. W okresie od 1 stycznia do 31 października 2021 roku do Gminnego Punktu Wsparcia Rodziny wpłynęły 32 wnioski o przeprowadzenie konsultacji psychologicznych. Przeprowadzono 379,5 godzin konsultacji, w tym: 48 ze specjalistą terapii uzależnień, 101,5 z psychologiem dziecięcym, 172 z psychologiem - z czego 86 godzin w formie stacjonarnej i 86 poprzez kontakt telefoniczny oraz 58 godzin z radcą prawnym.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Lipie, realizuje Zespół Interdyscyplinarny, składający się z 10 członków.

W 2021 r. wpłynęło 14 Niebieskich Kart. Prowadzono procedurę „Niebieskiej Karty” wobec 12 rodzin założonych przez Komisariat Policji, Zespół Interdyscyplinarny oraz Szkołę Podstawową.

W związku z prowadzoną w rodzinie procedurą „Niebieskie karty” odbyły się 4 posiedzenia Zespołu, a posiedzenia grup roboczych odbywały się według potrzeb. Celem tych spotkań było rozwiązywanie występujących w powyższych rodzinach problemów takich jak: przemoc fizyczna oraz psychiczna spowodowana głównie nadużywaniem alkoholu czy też innymi problemami występującymi w rodzinach.

Z wywiadu przeprowadzonego z pracownikami socjalnymi, członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i dzielnicowym wynika, że znaczna część dorosłych mieszkańców gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu społecznego jakim jest uzależnienie od alkoholu. Osoby dorosłe nie chcą poddawać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu.

Znaczącą część działań podejmowanych w ramach Gminnego programu to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół, dla których Gmina Lipie jest organem prowadzącym. Na terenie gminy funkcjonują 4 szkoły podstawowe. Każda placówka oświatowa na terenie gminy realizuje własny program profilaktyczny.

6. Problemy alkoholowe – wyniki przeprowadzonego badania

W 2019 na zlecenie Gminy Lipie przeprowadzono pierwsze, na tak dużą skalę, badanie rozmiaru problemów społecznych na terenie Gminy Lipie. Badano zagadnienia związane z alkoholem, narkotykami, papierosami, zjawiskami przemocy oraz działaniami Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Aby zapewnić reprezentatywność badanej populacji zbadano 100 dorosłych mieszkańców, w tym 63% kobiet oraz 37% mężczyzn oraz 142 dzieci i młodzieży z klas od IV do VIII Szkół Podstawowych zamieszkujących i uczęszczających do Szkół Podstawowych na terenie Gminy Lipie a także wśród 17 sprzedawców napojów alkoholowych.

WNIOSKI I REKOMEDNACJE

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminę Lipie w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób pracujących w punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje:

- Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny one ograniczać się jedynie do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do młodszych uczniów w celu kształtowania prawidłowych postaw oraz świadomości względem istniejących zagrożeń społecznych.
- Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy domowej, alkoholizmu, narkomanii zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach. Kluczową rolę mogą odgrywać instytucje cieszące się dużym zaufaniem wśród mieszkańców np. służby porządkowe.
- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. Działania profilaktyczne w tym przypadku

powinny objąć wszystkie grupy społeczne, ponieważ tylko holistyczne działania mogą przynieść zamierzony skutek.

- Rekomenduje się zwrócenie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodzinnym, jak i społeczności lokalnej.
- Inną formą działań korzystnie wpływających na poprawę skuteczności i efektywności prowadzonych działań profilaktycznych jest inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień, oprócz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadry specjalistów rekomenduje się również angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

Profilaktyka uzależnień chemicznych powinna być prowadzona na kilku poziomach, aby spełniała swoją rolę:

- **Profilaktyka pierwszorzędowa** powinna być kierowana do grupy niskiego ryzyka, czyli osób zdrowych. Najważniejszym zagadnieniem tego rodzaju profilaktyki jest promowanie zdrowego trybu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji spożywania substancji psychoaktywnych. Rozwijanie umiejętności społecznych i umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, ogranicza występowanie zachowań ryzykownych. Zaleca się:
 - Zaleca się kontynuację prowadzonych programów profilaktycznych ze względu na fakt, iż są one skuteczne i przynoszą zamierzone skutki.
 - Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.
 - Organizację kursów radzenia sobie ze stresem, usprawniania komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Wzmacnianie asertywnych zachowań, pewności siebie i samoakceptacji.
 - Promocja, wspólnie ze szkołami, liderów młodzieżowych i wykorzystywanie ich aktywności w działaniach profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia.
 - Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań.
 - Rekomenduje się, aby działania te miały pogadanki z wychowawcami oraz formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.
 - Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol, papierosy oraz narkotyki wpływają na organizm człowieka

oraz funkcjonowanie społeczności, poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe.

- Badanie pokazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.
- Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży na temat przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie ich do nauki szkolnej.
- Rekomenduje się edukację rodziny pod względem problemów uzależnień i zasięgnięcia pomocy w wypadku występowania przemocy. Edukacja może mieć formę akcji ulotkowych i plakatowych oraz warsztatów i spotkań z ekspertami.
- Realizację programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców (np. „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, „Program Domowych Detektywów”).
- Prowadzenie lokalnych kampanii i innych działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania narkotyków, picia alkoholu i palenia papierosów.

➤ **Profilaktyka drugorzędowa**, to działania skierowane do osób zagrożonych, należących do grupy wysokiego ryzyka. Osoby te nie są trwale uzależnione, ale zaczynają dopiero eksperymentować z substancjami psychoaktywnymi. W tym obszarze najważniejsze jest ograniczenie głębokości zachowań niepożądanych i możliwość wycofania się z nich.

- Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Tym rodzinom powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów.
- Wspieranie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i realizujących program socjoterapeutyczny w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe).
- Na terenie gminy powinna zostać przeprowadzona lokalna kampania uświadliwiająca na szkodliwość alkoholu oraz zachęcająca do ograniczenia jego nadmiernego spożywania.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym w gminie.
- Opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uświadliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

➤ **Profilaktyka trzeciorzędowa**, to ogół działań skierowanych do osób już trwale uzależnionych. Obejmuje ona leczenie skutków zachowań niepożądanych, czyli przeciwdziałanie pogłębianiu się choroby oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia, poprzez wprowadzanie leczenia, rehabilitacji i resocjalizacji. Zaleca się:

- Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy.
- Zwiększenie dostępności do placówek leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu, wspieranie działań rehabilitacyjnych i grup wsparcia - stworzenie możliwości resocjalizacji osób uzależnionych.
- Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią. Wyrównywanie szans może zostać przeprowadzone w różnorodny sposób, m.in. opracowanie programów profilaktycznych przeciwdziałających problemom społecznym w rodzinach, wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego lub wspieranie rodzin i form zastępczych w opiece nad dzieckiem. Działanie to znajduje uzasadnienie w fakcie, iż to rodzina jest podstawową komórką społeczną i to od jej kondycji zależy rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.
- Wprowadzanie ograniczonej dostępności alkoholu i papierosów na terenie miasta dla młodzieży, poprzez edukację i kontrolę sprzedawców.

Najskuteczniejszą metodą walki z problemami społecznymi zdają się być rozmowy ze specjalistami oraz kampanie profilaktyczne, a także większa kontrola i egzekwowanie przestrzegania prawa.

Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny.

To, że jakiegoś problemu nie widać nie znaczy, że on nie istnieje - kluczową kwestią jest uwrażliwienie społeczeństwa oraz zwiększanie jego świadomości na temat wszystkich problemów społecznych.

Podstawowy Cel Programu

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Główne kierunki działania

Rozdział I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii.

Cel:

Zmniejszenie degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

1. Działalność Gminnego Punkt Wsparcia Rodziny

Narzędziem wspierającym działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipiu jest uruchomiony z dniem 1 lipca 2020 roku Gminny Punkt Wsparcia Rodziny przy GKRPA w Lipiu (GPWR). Jego oferta skierowana jest w szczególności do osób, które doświadczają takich problemów jak: przemoc w rodzinie, uzależnienia, uzależnienia behawioralne, problemy opiekuńczo –wychowawcze oraz inne, które bezpośrednio przekładają się na występowanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny. Punkt współpracuje także z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lipiu, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym oraz wszystkimi szkołami gminy Lipie, w tym ze szkolnymi pedagogami.

GPWR oferuje mieszkańcom bezpłatne konsultacje stacjonarne z psychologiem, specjalistą terapii uzależnień oraz psychologiem dziecięcym, a od 14 lipca 2021 r. także z radcą prawnym, którego pomoc skierowana jest w szczególności do osób doświadczających przemocy. Od początku roku działa także infolinia psychologiczna, uruchomiona w szczególności z myślą o osobach starszych lub samotnych. Zatrudnieni specjaliści udzielają konsultacji zgodnie z ustalonym harmonogramem. Ponadto w ramach działalności GPWR w szkołach na terenie gminy Lipie organizowane są warsztaty dla dzieci i ich rodziców, które są prowadzone przez psychologów pracujących w punkcie.

2. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- a) Nadzór nad realizacją Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- b) Przyjmowanie wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe.
- c) Kompleksowe opracowanie dokumentacji pacjenta do przeprowadzenia badań przez lekarzy biegłych w przedmiocie uzależnienia i opinia psychologiczna koszty badania lekarzy biegłych.
- d) Kompleksowe opracowanie dokumentacji pacjenta przy kierowaniu wniosku do Sądu Rejonowego celem skierowania osoby uzależnionej od alkoholu na leczenie stacjonarne lub niestacjonarne odwykowe.
- e) Nawiązanie bezpośredniej współpracy z Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu w Parzymiechach, Poradnią Odwykową w Kłobucku i Częstochowie celem leczenia osób z problemem alkoholowym z terenu gminy.

- f) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział II

Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel:

Łagodzenie dolegliwości i rozkładu życia rodzinnego spowodowanych nadużywaniem alkoholu przez członka rodziny.

1. Udzielanie informacji dotyczących choroby alkoholowej, możliwości leczenia oraz form przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Działalność GKRPA i wydatki z tym związane - zasady wynagradzania GKRPA:
 - a) ryczałt miesięczny Przewodniczącego GKRPA za udział w komisji oraz koordynację działalności statutowej,
 - b) ryczałt miesięczny sekretarza GKRPA za udział i obsługę posiedzeń komisji,
 - c) ryczałt członków GKRPA za udział w posiedzeniach komisji.Podstawą naliczania wynagrodzenia członków komisji jest imienna lista obecności z posiedzenia komisji.
3. Prowadzenie badań środowisk lokalnych, celem ustalenia diagnozy stanu problemów i zasobów alkoholowych.
4. Współpraca z GOPS celem udzielenia pomocy rodzinom z problemem alkoholowym narkomanią.
5. Współpraca Policji w zakresie procedury interwencji wobec przemocy domowej.

Rozdział III

- **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**
1. Współpraca z Powiatową Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Kłobucku.
 2. Pomoc rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub przemocy domowej - dożywianie dzieci z w/w rodzin w szkole.
 3. Prowadzenie programów profilaktycznych, edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, propagowanie zdrowego i aktywnego trybu życia w ramach sportu szkolnego i innych zajęć sportowych, jako zajęć profilaktycznych.
 4. Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców gminy na temat alkoholu, narkotyków, dopalaczy, wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych, przemocy oraz uzależnień behawioralnych poprzez zakup materiałów edukacyjnych, ulotek, plakatów, udostępnianie stron internetowych oraz numerów telefonów dotyczących uzależnień.

Rozdział IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Obsługa GKRPA, zakup materiałów biurowych, znaczków pocztowych do wysyłania korespondencji służbowej, sprzętu biurowego i artykułów spożywczych.

Rozdział V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze świadka.

1. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy.
2. W przypadku stwierdzenia sprzedaży alkoholu:
 - osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwym,
 - osobom do lat 18,
 - na kredyt lub pod zastaw,
 - bezwzględnie wstrzymać zezwolenie i skierować wniosek do Sądu.
3. Podejmowanie działań w przypadku handlu alkoholem niewiadomego pochodzenia, reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa.
4. Diagnozowanie i monitorowanie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych w Gminie Lipie.
5. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział VI

Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu profilaktyki i Rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lipie, finansowana będzie ze środków własnych, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia:
 - dział 851 Rozdział 85154 Zapobieganie alkoholizmowi
 - Środki własne gminy Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii

Rozdział VII

Kontrola realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje:

1. Składanie rocznego sprawozdania do 31 marca następnego roku z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania

Narkomanii przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Przekazanie właściwemu wojewodzie, do dnia 31 marca każdego roku, rocznej informacji zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego.
3. Składanie doraźnych informacji w trakcie roku dla potrzeb Rady Gminy.
4. Doraźna kontrola wydatków na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy.

Rozdział VIII

Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Lipie wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych i narkotyków.
2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem spożycia napojów alkoholowych oraz redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne.
3. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat różnych form przemocy i faktu, że jest to przestępstwo, na które niema przyzwolenia we współczesnym świecie.